

**Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
Facultatea de Litere**

TEZĂ DE DOCTORAT
Marin Preda și literatura franceză

- Rezumat -

**Conducător științific:
Prof. univ. dr. Nicolae IOANA**

**Doctorand:
Raluca-Cristina DRAGOMIR (SARĂU)
POSDRU EFICIENT - /88/1.5/S/61445**

**Galați
2012**

CUPRINS

Argument.....3

Partea I: Marin Preda – confesiunea de scriitor

Capitolul 1 – Construcția unei lumi.....6

1.1 *Viața ca o pradă*.....6

1.2 *Imposibila întoarcere*.....17

1.3 *Creație și morală*.....23

1.4 *Jurnal intim* 29

Capitolul 2 – Convorbiri și portrete.....35

2.1 *Convorbiri cu Marin Preda*.....35

2.2 *Portretul scriitorului îndrăgostit. Marin Preda*.....42

Partea a II-a: Marin Preda și romanul existențialist francez

Capitolul 3 – Existențialismul francez – repere filozofice și literare

3.1 Existențialismul francez – scurt istoric.....49

3.2 Existențialism și literatură.....52

3.2.1 Albert Camus.....52

3.2.2 Jean-Paul Sartre.....76

Capitolul 4 – Ecouri ale existențialismului în romanele lui Marin Preda.....90

4.1 Necesitate istorică și destin individual.....90

4.2 *Moromeții*.....99

4.3 *Risipitorii*.....111

4.4 *Intrusul*.....116

4.5 *Marele singuratic*.....121

4.6 <i>Delirul</i>	127
4.7 <i>Cel mai iubit dintre pământeni</i>	132
4.8 Degradarea tragediei.....	139

Partea a III-a: Marin Preda și romanul realist francez

<u>Capitolul 5 – Realismul francez</u>	142
5.1 Evoluția realismului francez – scurt istoric.....	142
5.2 „Literatura trebuie să rămână un discurs despre lume”	154

<u>Capitolul 6 – Realismul complex al lui Marin Preda</u>	158
6.1 Coordonate spațio-temporale ale operei.....	158
6.2 Tipologia personajelor.....	163
6.2.1 Inocentul.....	166
6.2.2 Omul politic. Noul arivist.....	168
6.2.3 Ticălosul.....	172
6.2.4 Țăranul.....	174
6.2.5 Intelectualul.....	177
6.2.6 Personajul feminin.....	179
6.2.7 Personalitatea istorică.....	184
6.3 Arta scriitorului.....	189

<u>Concluzii</u>	197
-------------------------------	-----

<u>Bibliografie</u>	202
----------------------------------	-----

Cuvinte cheie: Marin Preda, literatura franceză, literatură de graniță, existențialism, Jean-Paul Sartre, Albert Camus, realism.

Marin Preda și literatura franceză

- Rezumat –

Motto: „Dragostea mea pentru opera lui Marin Preda își are originea în faptul că am găsit în ea ceea ce căutam dintotdeauna.”¹

„Se întâmplă, azi, cu Marin Preda, ce s-a întâmplat în Franța cu Albert Camus, după moartea lui brutală: începe să fie descoperit ca *om*, vreau să spun: ca un spirit complex, ca o conștiință a veacului nostru. [...] Marin Preda începe să fie tot mai mult identificat cu *scriitorul*, spiritul lucid care vede în actul de a scrie o demnitate și un angajament (în sensul dat de Sartre acestui termen). Talentul este un dar, *scrisul* este o responsabilitate [...] față de om și față de valorile lui spirituale.”² remarca Eugen Simion, lucru care este valabil și astăzi, treizeci de ani mai târziu, după republicarea romanelor scriitorului la Editura „Curtea Veche” și epuizarea tirajelor.

Teza de doctorat are ca scop evidențierea modelelor literare franceze ce au influențat destinul scriitoricesc al lui Marin Preda; prin demersul nostru nu negăm și nu minimizăm importanța modelelor literaturii ruse, pasiunea pentru literatura americană sau plăcerea cu care scriitorul citea și comenta opera lui Franz Kafka.

O privire atentă asupra operei lui Marin Preda, creație majoră cu larg răsunet în conștiința contemporană, ne permite să descoperim, în confesiuni, interviuri și romane, admirația lui Marin Preda pentru literatura franceză la care face numeroase referiri pornind de la Villon și continuând cu Balzac, Stendhal, Hugo, Baudelaire dar și Proust, Camus sau Sartre. Bun cunoscător al limbii franceze și admirator al lui Camus, scriitorul traduce *Ciuma* și, potrivit

---

¹ Valeriu Cristea, *Fereastra criticului*, Editura Cartea Românească, București, 1998, p. 69.

² Eugen Simion, în Cuvânt înainte la volumul *Timpul n-a mai avut răbdare*, Editura Cartea Românească, 1981, p. 5.

mărturisirilor sale, citește în versiune franceză operele multor scriitori germani, englezi sau americani: Thomas Mann, Josph Conrad, Hemingway sau Faulkner.

Punctul de plecare al demersului nostru îl constituie interviul acordat de Marin Preda la 1 noiembrie 1962, apărut sub titlul “Printre cărțile lumii” și publicat în volumul *Creație și morală*: „Am iubit, ca elev și ca tânăr scriitor, literatura rusă, pentru sinceritatea ei zguduitoare și am admirat-o pe cea franceză pentru distanța ei potrivită față de lucruri (nici prea aproape de viață și moarte, ca să cadă în extaz față de una sau de alta, nici prea departe de ele, ca să bată câmpii metafizicii și falselor înălțimi, în timp ce, jos, bestia umană să ucidă și să dea foc pământului). Când vorbesc de literatura franceză, încep cu Villon și mă opresc, bineînțeles, la Proust și Sartre. [...] În prezent citesc [...] tot ceea ce aud sau descopăr singur că are valoare în literatura contemporană. Am citit în ultima vreme, într-o versiune franceză, câteva romane de Josph Conrad, scriitor englez de origine poloneză, contemporan cu Proust. [...] Mi-au plăcut și mie, ca la toată lumea, ultimele povestiri ale lui Hemingway. Am citit apoi [...] romanele traduse în franțuzește ale lui Thomas Mann. [...] Mi-a plăcut apoi să citesc, cum am mai spus odată, romanele și povestirile lui W. Faulkner, tot în franțuzește.”³ Sunt astfel reconfirmate auspiciile literare sub care s-a dezvoltat cariera lui Preda și izvoarele creației sale.

Ne propunem, deci, să regăsim în întreaga operă a scriitorului, în scrierile autobiografice, în confesiuni, interviuri și romane, toate acele elemente care subliniază afinitățile cu ideile, filozofia, cultura și literatura franceză.

Lucrarea are 3 părți, fiecare împărțită în câte două capitole și mai multe subcapitole.

În prima parte a lucrării (*Marin Preda – confesiunea de scriitor*) am analizat scrierile autobiografice, așa-numita „literatură de graniță” și am surprins afinitățile scriitorului cu literatura, ideile, filozofia și cultura franceză. Interviurile acordate și confesiunile însoțesc opera lui Marin Preda și o clarifică.

---

³ Marin Preda, *Creație și morală*, Editura Cartea Românească, București, 1989, pp. 308-309.

În primul capitol (*Construcția unei lumi*) am selectat și am comentat fragmente din *Viața ca o pradă*, *Imposibila întoarcere*, *Creație și morală* și *Jurnal intim* în care se face, în primul rând, referire la scriitorii și literatura franceză, apoi numeroase observații istorice, sociale și culturale din spațiul francez.

Genului de scriitură din *Viața ca o pradă*, unic în literatura română, Eugen Simion îi găsește corespondența în literatura franceză a secolului XX: „*Viața ca o pradă* este și un jurnal, în sensul *Cuvintelor* lui Jean-Paul Sartre, despre nașterea și criza vocației literare. Acest aspect este, de altfel, esențial și neobișnuit în literatura noastră. Prin alte aspecte, cartea poate fi apropiată și de formula lui Gide din *Jurnalul Falsificatorilor de bani*, o prelungire a literaturii în conștiința individuală și a tipologiei livești în viață.”⁴ Romanul prezintă etape ale formării scriitorului și praguri ale biografiei sale interioare, sub auspiciile lecturilor vaste în special din domeniul filozofiei și al prozei. Balzac, Stendhal, Hugo, Baudelaire sunt doar câțiva dintre scriitorii francezi menționați în paginile cărții.

Imposibila întoarcere repune în discuție sensurile creației artistice, menită să se pronunțe direct asupra condiției omului contemporan. Atrăgând atenția asupra conflictelor viabile cu valoare universală, Marin Preda ne face să sesizăm diversitatea creației artistice a epocii, concretizată în nenumărate tendințe: „[...] toți învață de la Balzac să nu ignore rolul mecanismului social, de la Victor Hugo să caute excepționalul și surpriza vieții, de la Dostoievski să nu ignore adâncimea fără spirit a sufletului omenesc, căutându-se în același timp pe ei înșiși, cu viziunea lor unică, cu experiența lor unică, străduindu-se să dea o formă potrivită, adică tot unică, povestirilor și romanelor lor.”⁵ Numeroasele reflecții ale scriitorului pe marginea cărților citite sunt savuroase prin autenticitate și sinceritate. În articolul „Cărți și eroi”, Corneille, Racine, Rousseau, Voltaire, Molière, Balzac, Stendhal sau Céline sunt câțiva dintre

---

⁴ Eugen Simion, prefață la vol. Marin Preda, *Viața ca o pradă*, p.17.

⁵ Marin Preda, *Creație și morală*, p. 55.

scriitorii francezi la care autorul face referire și care sunt toți prezenți în memoria sa.

Din *Creație și morală*, antologie ce cuprinde peste o sută de articole, eseuri, interviuri sau evocări, din care poate fi reconstituit portretul interior al scriitorului, ideile și implicarea sa socială și literară, am analizat acele articole în care este dezbătută problema traducerilor și a literaturii naționale în plan universal. Astfel, în timp ce romanele prezintă epic episoade din istoria românilor de la primul război mondial și până spre sfârșitul anilor șaptezeci, activitatea sa publicistică cuprinde dintr-un unghi politic, cultural și social, evenimentele aceleași perioade. Numeroasele interviuri aduc completări și elucidează aspecte importante ale activității sale literare.

Textul *Jurnalului intim* a fost stabilit pornind de la cinci caiete găsite în biroul de la Editura „Cartea Românească” și cuprinde trei jurnale din perioade diferite, carnete de atelier ale romanelor *Risipitorii* și *Delirul* și note pentru romanul *Cel mai iubit dintre pământeni*.

Cu siguranță, Marin Preda nu a scris aceste jurnale cu intenția de a le publica mai târziu; pentru scriitor, jurnalul nu este decât o formă de a depăși stările de criză existențială și, implicit, criză literară. Interesant este faptul că, de pe patul de spital, Preda face ample referiri critice la operele lui Balzac, Stendhal, Proust, Gide sau Romain Gary.

Al doilea capitol (*Convorbiri și portrete*) include volumul de *Convorbiri cu Marin Preda* și *Portretul scriitorului îndrăgostit. Marin Preda*, unde trimiterile la universul literar francez sunt cel puțin la fel de interesante.

Volumul *Convorbiri cu Marin Preda*, inițiat de poetul și editorul Florin Mugur, poate fi citit în prelungirea *Imposibilei întoarceri* și este constituit dintr-o serie de interviuri ce aduc prețioase informații legate de procesul de creație, amintiri, considerații generale despre istorie și rostul artei. Preda este interesat atât de universul literar cât și de realitățile sociale și politice ale societății franceze a anilor '70. Plecând de la personaje celebre din *Mizerabilii* și din

Contele de Monte Cristo, scriitorul încearcă, printre altele, să explice absența acestui tip de personaj din literatura contemporană.

Portretului scriitorului îndrăgostit. Marin Preda are o structură complexă: volumul debutează cu eseul introductiv al lui Eugen Simion care recrează pentru cititorii secolului XXI un portret interior al celui care a fost Marin Preda, a cărui existență și creație a fost definită de frumos, bine și adevăr; apoi „Scrisorile către Aurora“, treizeci și nouă de scrisori de dragoste trimise de către Marin Preda primei sale soții, Aurora Cornu, între anii 1954-1958; a treia parte, și cea mai vastă, convorbirile lui Eugen Simion cu Aurora Cornu, desfășurate în trei etape, pe parcursul a zece ani și ultima parte, „Pagini de jurnal (1958-1959)“, comentate de Eugen Simion sub titlul „Cronica unei stări de rău“. Fiecare dintre secțiunile cărții beneficiază de note care adaugă noi date biografice sau explică posibilele semne de întrebare ale cititorilor. Cele mai importante aspecte ale volumului sunt cele legate de relațiile lui Marin Preda cu scriitorii și criticii vremii, pasiunea sa pentru literatură, filozofie, religie și muzică, preferințele sale literare universale și pasiunea pentru literatura și cultura franceză.

În partea a doua a lucrării (*Marin Preda și romanul existențialist francez*) am urmărit în al treilea capitol (*Existențialismul francez – repere filozofice și literare*) evoluția curentului literar apărut în Franța în preajma celui de-al doilea Război Mondial și destinele scriitoricești ale celor mai importanți reprezentanți ai acestuia: Albert Camus și Jean-Paul Sartre, scriitori amintiți frecvent de Marin Preda. Am avut în vedere o trecere în revistă a activității lor literare, alegând îndeosebi romanele și eseurile menționate sau comentate de scriitorul român sau care își găsesc ecou în opera acestuia. Ne-am referit, pe de o parte la *Fața și reversul*, *Primul om*, *Străinul*, *Ciuma*, *Mitul lui Sisif* și *Omul revoltat* ale lui Albert Camus și la *Cuvintele*, *Greața* și *Existențialismul este un umanism* ale lui Jean-Paul Sartre.

În al patrulea capitol (*Ecouri ale existențialismului în romanele lui Marin Preda*) am regăsit și am analizat în romanele lui Marin Preda, considerate

în ordine cronologică, caracteristici ale existențialismului francez, ce pot fi rezumate în câteva teme ce impun o dezbatere etică, cum ar fi: sensul vieții, esența libertății umane, responsabilitatea omului pentru actele și alegerile sale sau omul în raport cu societatea și lumea înconjurătoare. Dacă în volumele de confesiuni și convorbiri am evidențiat trimiterile directe ale autorului la scriitorii francezi, în romane, plecând de la text și de la unele opinii critice, am pus în evidență temele dezbătute în amănunt de literatura existențialistă franceză: neantul, singurătatea, angoasa, suferința, tortura, moartea și consecințele acestora: revolta, acțiunea și libertatea.

În a treia parte a lucrării, *Marin Preda și romanul realist francez* am demonstrat vocația realistă a scrisului lui Marin Preda în raport cu romanul realist francez. Structura acestei părți a lucrării este simetrică cu cea anterioară: **în capitolul cinci (*Realismul francez*)** am făcut o scurtă prezentare a evoluției realismului francez, precizând teoriile pe care scriitorii realiști francezi le-au formulat în prefețele operelor lor sau în studiile teoretice. Ei au căutat, înainte chiar ca termenul de realism să se impună în literatură, să definească o tehnică a scriiturii românești realiste; realismul este singurul gen cu o evoluție însoțită de o producție critică importantă. Mai mult decât la literatura secolului XX, Marin Preda a făcut referire în numeroase rânduri la Balzac, Stendhal și Flaubert, explicând în ce măsură opera lor mai poate fi sau nu de actualitate. Am semnalat și inclus o parte din aceste aprecieri, atât pozitive cât și critice, în acest subcapitol.

Marin Preda, talentat teoretician, argumentează în interviuri și confesiuni opțiunea sa pentru romanul realist. Subcapitolul *Literatura trebuie să rămână un discurs despre lume* reunește toate aceste argumente: „Grija mea este de a dezvălui, prin orice mijloace, directe sau indirecte, o stare sufletească, o idee care îl obsedează pe erou, un conflict care se naște... Și pe lângă asta, există o altă grijă care mă obsedează și e, după mine, principala grijă a unui scriitor: adunând fapte și întâmplări și oameni, trebuie să faci în așa fel încât ceea ce trăiește în imaginația ta ca o plăsmuire cu o putere de viață intensă, să se transmită și în

cuvinte. Pentru că dacă nu există transmisie, orice încercare de analiză e inutilă.”⁶

În capitolul șase (*Realismul complex al lui Marin Preda*) am evidențiat caracteristicile realismului lui Marin Preda, menționând coordonatele spațio-temporale ale operei și tipologia personajelor sale. Marin Preda își reprezintă eroii în confruntare cu timpul, cu societatea sau cu ei înșiși, „viziunile și interpretările” asupra lumii, fiind expresia inconfundabilei „lumi interioare” a scriitorului și dobândind în operă o organizare specifică, transmițând și pe această cale copleșitoarea convingere că prozatorul a fost cu adevărat „un centru al conștiinței, prin intermediul căruia totul poate fi văzut și auzit”⁷

Profund moralistă, opera lui Marin Preda dobândește dimensiuni clasice în special în romane, prin evaluarea evenimentelor grație unui sistem etic implicit, supraordonator personajelor. În subcapitolul dedicat *Tipologiei personajelor*, am ales personaje reprezentative, conform tipurilor de personaje impuse de romanul realist tradițional: inocentul, arivistul, ticălosul, cărora le-am adăugat, în analiză, țăranul, intelectualul, personajul feminin și personalitatea istorică, la fel de importante în opera scriitorului.

În ultimul subcapitol, *Arta scriitorului*, remarcând importanța majoră pe care Preda o acordă stilului, am demonstrat grija permanentă și responsabilitatea manifestată față de cuvântul scris, care angajează total și ireversibil conștiința autorului. Peste oameni și întâmplări, veghează privirea naratorului, care descoperă în discontinuitatea contradictorie a faptelor, durata unor experiențe omenești. Scriitorul omniscient devine, subtextual, personaj: el este conștiința menită să stabilească adevărul. Comentariile sale sunt sobre, de moralist preocupat să explice evenimentele prin cauzele și relațiile lor, prin posibilitatea de a se repeta. Poate că tema scriitorului, atât de căutată de Preda, este tocmai această temă a comentariului moral.

---

⁶ Florin Mugur, *op. cit.*, pp. 143-144.

⁷ Wayne Booth, *op. cit.*, p. 73.

Fără a pretinde că realizează o analiză exhaustivă, teza noastră de doctorat este un proiect vast care face o incursiune în întreaga operă a lui Marin Preda, punând în valoare pasiunea sa pentru tot ceea ce înseamnă cultură franceză.

Bibliografie

I. Corpus de texte analizate:

MARIN PREDA

- PREDA, Marin, *Scrieri de tinerețe*, Editura Minerva, București, 1987.
- PREDA, Marin, *Viața ca o pradă*, Editura Albatros, București, 1977.
- PREDA, Marin, *Delirul*, Editura Curtea Veche, București, 2009.
- PREDA, Marin, *Marele singuratic*, Editura Curtea Veche, București, 2010.
- PREDA, Marin, *Moromeții*, vol. I, II, Editura Curtea Veche, București, 2009.
- PREDA, Marin, *Cel mai iubit dintre pământeni*, Vol. I, II, III, Editura Cartea Românească, București, 1980.
- PREDA, Marin, *Intrusul*, Editura Cartex, București, 2008.
- PREDA, Marin, *Risipitorii*, Editura Cartex, București, 2006.
- PREDA, Marin, *Imposibila întoarcere*, Editura Cartex, București, 2004.
- PREDA, Marin, *Întâlnirea din pământuri*, Editura Cartex, București, 2004.
- PREDA, Marin, *Jurnal intim*, Editura Cartex, București, 2008.
- PREDA, Marin, *Creație și morală*, Editura Cartea Românească, București, 1989.

ALBERT CAMUS

- CAMUS, Albert, *Primul om*, Editura Rao, București, 1994.
- CAMUS, Albert, *Străinul. Ciurma. Căderea. Exilul și împărăția*, Editura Rao, București, 1993.
- CAMUS, Albert, *Fața și reversul. Nunta. Mitul lui Sisif. Omul revoltat. Vara*, Editura Rao, București, 2011.

JEAN – PAUL SARTRE

- SARTRE, Jean-Paul, *Cuvintele. Greața*, Editura Rao, București, 2005.
- SARTRE, Jean-Paul, *Greața*, Editura Minerva, București, 1981.

SARTRE, Jean-Paul, *L'existentialisme est un humanisme*, Editions Nagel, Paris, 1968.

II. Studii teoretice de interes general

ADAM, Jean-Michel, *Analiza povestirii*, Editura Institutul European, Iași, 1999.

ANGELESCU, Silviu, *Portretul literar*, Editura Univers, București, 1985.

BARBU, Marian, *Aspecte ale romanului contemporan*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1993.

BARTHES, Roland, *Plăcerea textului*, Editura Echinoctiu, Cluj-Napoca, 1994.

BAKHTIN, Mikhail, *Probleme de literatură și estetică*, Editura Univers București, 1982.

BAKHTINE, Mikhaïl, *Esthétique et théorie du roman*, Editions Gallimard, Paris, 1978.

BAL, Mieke, *Narratologie*, Editions Klincksieck, Paris, 1977.

BARTHES, Roland, *Le degré zéro de l'écriture*, Editions Seuil, Paris, 1972.

BARTHES, Roland, *Romanul scriiturii*, Editura Univers București, 1987.

BONNARD, André, *Civilizația greacă*, Editura Științifică, București, 1967.

BOOTH, Wayne, *Retorica romanului*, Editura Univers, București, 1976.

BOUTOT, Alain, *Inventarea formelor*, Editura Nemira București, 1996.

CHARTIER, Pierre, *Introduction aux grandes théories du roman*, Editions Dunod, Paris, 1990.

CORNEA, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 1998.

CRISTEA Valeriu, *Spațiul în literatură. Forme și semnificații*, București, Cartea Românească, 1979.

DAVIDOIU-ROMAN, Anca, *Limina. O istorie a paratextului în proza narativă românească*. Editura Paralela 45, Pitești, 2006.

DUȚU, Alexandru, *Literatura comparată și istoria mentalităților*, Editura Univers, București, 1982.

ECO, Umberto, *De la littérature*, Editions Grasset & Fasquelle, Paris, 2003.

- ECO, Umberto, *Lector in fabula. Cooperare interpretativă în textele narative*, Editura Univers, București, 1991.
- GOLDENSTEIN, Jean-Pierre, *Entrées en littérature*, Editions Duculot, Bruxelles-Paris, 1990.
- GOLDENSTEIN, Jean-Pierre, *Lire le roman*, Editions Duculot, Bruxelles-Paris, 1989
- CANNONE, Belinda, *Narrations de la vie intérieure*, Editions PUF, Paris, 2001.
- FRYE, Northrop, *Anatomia criticii*, Editura Univers, București, 1972.
- GENETTE, Gérard, *Figuri*, Editura Univers, București, 1978.
- GENETTE, Gérard, *Introducere în arhitect. Ficțiune și dicțiune*, Editura Univers, București, 1994.
- GENETTE, Gérard, *Palimpsestes*, Editions Seuil, Paris, 1982.
- GENETTE, Gérard, *Seuils*, Editions Seuil, Paris, 1987.
- LEJEUNE, Philippe, *Le pacte autobiographique*, Editions Seuil, Paris, 1975.
- LINTVELT, Jaap, *Încercare de tipologie narativă. Punctul de vedere. Teorie și analiză*, Editura Univers, București, 1994.
- MAINGUENEAU, Dominique, *Le contexte de l'oeuvre littéraire. Enonciation, écrivain, société*, Editions Dunod, Paris, 1993.
- MIEKE, Bal, *Narratologie*, Editions Klincksieck, Paris, 1977.
- PAGEAUX, Daniel-Henri, *Literatura generală și comparată*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- PHILIPPE, Gilles, *Romanul: de la teorii la analize*, Editura Institutul European, Iași, 2002.
- RAIMOND, Michel, *Le roman*, Editions Armand Colin, Paris, 1989.
- SALLENAVE, Danièle, *Le don des morts. Sur la littérature*, Editions Gallimard, Paris, 1991.
- SIMION, Eugen, *Întoarcerea autorului. Eseuri despre relația creator – operă*, Editura Cartea Românească, București, 1981.
- SOLLERS, Philippe, *Eloge de l'infini*, Editions Gallimard, Paris, 2001.

TODOROV, Tzvetan, *Littérature et signification*, Editions Larousse, Paris, 1967.

TODOROV, Tzvetan, *Poétique de la prose*, Editions Seuil, Paris, 1971.

VERRIER, Jean, *Les débuts de romans*, Editions Bertrand-Lacoste, Paris, 1992.

III. Referințe critice - Marin Preda

ANANIA, VALERIU, *Rotonda plopilor aprinși. De dincolo de ape*, Editura Polirom, Iași, 2009.

ATANASIU, Victor, *Viața lui Ilie Moromete*, Editura Cartea Românească, București, 1984.

BALOTĂ, Nicolae, *Lupta cu absurdul*, Editura Univers, București, 1971.

BARBU, Marian, *Aspecte ale romanului contemporan*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1993.

BĂILEȘTEANU, Fănuș, *Refracții: prozatori români contemporani*, Editura Cartea Românească, București, 1984.

BĂLU, Ion, *Marin Preda*, Editura Albatros, București, 1976.

BĂLU, Ion, *Moromeții de Marin Preda*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2008.

BÂRNA, Nicolae, *Ipostaze ale modernizării prozei rurale*, Editura Ideea Europeană, București, 2009.

BUCIU, Marian Victor, *Zece prozatori exemplari (perioada comunistă)*, EuroPress Group, București, 2007.

BUGARIU, Voicu, *Existențe ironice: Personajele lui Marin Preda*, Editura LiterNet, București, 2006.

BUMBAC, Mihaela, *Conștiința scrisului la Marin Preda*, Editura Romania Press, București, 2005.

CIOPRAGA, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, Princeps Edit, Iași, 2007.

- CRĂCIUN, Victor, *Confesiuni sonore*, Editura Cartea Românească, București, 1980.
- CRISTEA-ENACHE, Daniel, *Concert de deschidere*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2001.
- CRISTEA-ENACHE, Daniel, *Cinematograful gol*, Editura Polirom, Iași, 2011.
- CRISTEA, Valeriu, *Romanul total*, Editura Cartea Românească, București, 1977.
- CRISTEA, Valeriu, *Domeniul criticii*, Editura Cartea Românească, București, 1975.
- CRISTEA, Valeriu, *Alianțe literare*, Editura Cartea Românească, București, 1977.
- CRISTEA, Valeriu, *Modestie și orgoliu*, Editura Eminescu, București, 1984.
- CRISTEA, Valeriu, *Interpretări critice*, Editura Cartea Românească, București, 1970.
- CRISTEA, Valeriu, *Fereastra criticului*, Editura Cartea Românească, București, 1987.
- DIMISIANU, Gabriel, *Lecturi libere*, Editura Eminescu, București, 1983.
- DIMISIANU, Gabriel, *Opinii literare*, Editura Cartea Românească, București, 1980.
- DOBRE, Burcea, *Marin Preda și universul Moromeților – adevăr, ficțiune, mit*, Editura Tipoalex, București, 2006.
- DUMITRESCU, Savu, *Zece ani alături de Marin Preda*, Editura Cartea Românească, București, 1985.
- GEORGE, Alexandru, *La sfârșitul lecturii III*, Editura Cartea Românească, București, 1980.
- GLODEANU, Gh., *Dimensiuni ale romanului contemporan*, Editura Gutinul, Baia Mare, 1998.
- GLODEANU, Gheorghe, *Măștile lui Proteu. Ipostaze și configurații ale romanului românesc*, Editura Fundației Culturale Libra, București, 2005.

- GOLESCU, Mihai, *Recurs la memorie. Convorbiri cu Mihai Ungheanu*. Editura Paralela 45, Pitești, 2009.
- GRIGOR, Andrei, *Marina Preda, incomodul*, Editura Porto-Franco, Galați, 1996.
- GRIGOR, Andrei, *Romanele lui Marin Preda*, Editura Aula, Brașov, 2002.
- HORODINCĂ, Georgeta, *Structuri libere*, Editura Mihai Eminescu, București, 1970.
- HORODINCĂ, Georgeta, *Studii literare*, Editura Eminescu, București, 1978.
- IORGULESCU, Mircea, *Rondul de noapte*, Editura Cartea Românească, București, 1974.
- IOSIFESCU, Silvian, *Literatura de frontieră*, Editura Enciclopedică Română, București, 1971.
- IOSIFESCU Silvian, *Mobilitatea privirii (narațiunea în sec. XX)*, Editura Eminescu, București, 1976.
- LĂZĂRESCU, Gheorghe, *Romanul de analiză psihologică în literatura română interbelică*, Editura Minerva, București, 1983.
- LEONTE, Liviu, *Prozatori contemporani*, vol. II, Editura Junimea, Iași, 1989.
- LIICEANU, Gabriel, *Măștile lui M.I. Gabriel Liiceanu în dialog cu Mircea Ivănescu*, Editura Humanitas, București, 2012.
- MANOLESCU, Florin, *Litere în tranziție*, Editura Cartea Românească, București, 1978.
- MANOLESCU, Ion, *Literatura memorialistică*, Editura Humanitas, București, 1996.
- MANOLESCU, Nicolae, *Arca lui Noe*, Editura Minerva, București, 1980.
- MANOLESCU, Nicolae, *Literatura română de azi (44-64). Poezia. Proza. Dramaturgia*, Editura Tineretului, București, 1965.
- MANOLESCU, Nicolae, *Metamorfozele poeziei, metamorfozele romanului*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- MANOLESCU, Nicolae, *Prelegeri de literatură română contemporană*, București, 1974.

- MANU, Emil, *Eseu despre generația războiului*, Editura Cartea Românească, București, 1978.
- MANU, Emil, *Viața lui Marin Preda*, Editura Vestala, București, 2003.
- MINCU, Marin, *Critice*, vol. 2, Editura pentru Literatură, București, 1969.
- MUGUR, Florin, *Convorbiri cu Marin Preda*, Editura Albatros, București, 1973.
- MUGUR, Florin, *Vârstele rațiunii. Convorbiri cu Paul Georgescu*, Editura Cartea Românească, București, 1982.
- MUNTEANU, Basil, *Permanențe românești. Discursuri și portrete*. Editura R.D. Sheldon, Cleveland, 1994.
- NOICA, Constantin, *Cuvânt împreună despre rostirea românească*, Editura Eminescu, București, 1987.
- OPREA, Nicolae, *Noaptea de insomnie. Opțiuni livrești*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
- PĂUNESCU, Adrian, *Sub semnul întrebării*, Editura Cartea Românească, București, 1979.
- PETREU, Marta, *Teze neterminate*, Editura Cartea Românească, București, 1991.
- PETREU, Marta, *O zi din viața mea fără durere*, Editura Polirom, Iași, 2012.
- PIRU, Al., *Panorama deceniului literar românesc. 1940-1950*. Editura pentru literatură, București, 1968.
- POP, Ion, *Avangarda în literatura română*, Editura Minerva, București, 1990.
- POP, Ion, *Lecturi fragmentare*, Editura Eminescu, București, 1983.
- POPOVICI, Vasile, *Eu, personajul*, Editura Cartea Românească, București, 1988.
- POPOVICI, Vasile, *Marin Preda – Timpul dialogului*, Editura Cartea Românească, București, 1983.
- PRICOP, Constantin, *Seduția ideologiilor și luciditatea criticii*, Editura Integral, București 1999.
- RACHIERU, Adrian Dinu, *Marin Preda – Omul utopic*, Editura Eminescu, București, 1996.

- REGMAN, Cornel, *Confluențe literare*, Editura pentru Literatură, București, 1966.
- REGMAN, Cornel, *Explorări în actualitatea imediată*, Editura Eminescu, București, 1978.
- ROZNOVEANU, Mirela, *Lecturi moderne*, Editura Cartea Românească, București, 1978.
- RUȘTI, Doina, *Scriitori români*, Editura Niculescu, București, 2007.
- RUXĂNDOIU, Liliana Ionescu, *Narațiune și dialog în proza românească*, Editura Academiei Române, București, 1991.
- SASU, Aurel, VARTIC, Mariana, *Romanul românesc în interviuri*, vol. II, Editura Minerva, București, 1986.
- SIMION, Eugen, *Convorbiri cu Petru Dumitriu*, Editura Mercur, București, 1998.
- SIMION, Eugen, *Ficțiunea jurnalului intim*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2003.
- SIMION, Eugen, *Portretul scriitorului îndrăgostit – Marin Preda*, Editura Semne, București, 2010.
- SIMION, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. I, Editura Cartea Românească, București, 1974.
- SIMION, Eugen, *Sfidarea retoricii*, Editura Cartea Românească, București, 1985.
- SIMION, Eugen, *Timpul trăirii, timpul mărturisirii... Jurnal parizian*, Editura Cartea Românească, București, 1977.
- SMEU, Grigore, *Marin Preda – O filozofie a naturii*, Editura Garamond, București, 1994.
- SMEU, Grigore, *Repere estetice în satul românesc*, Editura Albatros, București, 1973.
- SPIRIDON, Monica, *Marin Preda: Paradoxul despre actor*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2009.

- SPIRIDON, Monica, *Omul supt vremei*, Editura Cartea Românească, București, 1993.
- ȘTEF, Traian, *Despre calitatea umană*, Editura Paralela 45, București, 2000.
- TIȚA, Victor, *Romanul existențialist postbelic. Marin Preda, Augustin Buzura, Nicolae Breban*, Editura Universitaria, Craiova, 2011.
- TOMUȘ, Mircea, *Mișcarea literară*, Editura Eminescu, București, 1981.
- TOMUȘ, Mircea, *Romanul romanului românesc. În căutarea personajului*, Editura 100+1 Gramar, București, 1999.
- TRANDAFIR, Constantin, *Cititul prozei. De la 1960 până azi*, Editura Dacia XXI, Cluj-Napoca, 2011.
- TUCHILĂ, Costin, *Privirea și cadrul*, Editura Cartea Românească, București, 1988.
- TUDOR ANTON, Eugenia, *Ipostaze ale prozei*, Editura Cartea Românească, București, 1977.
- ȚEPOSU, Radu G., *Viața și opiniile personajelor*, Editura Cartea Românească, București, 1983.
- ULICI, Laurențiu, *Literatura română contemporană*, Editura Eminescu, București, 1995.
- UNGHEANU, Mihai, *Arhipelag de semne*, Editura Cartea Românească, București, 1975.
- UNGHEANU, Mihai, *Interviuri neconvenționale*, Editura Cartea Românească, București, 1982.
- UNGHEANU, Mihai - *Marin Preda – vocație și aspirație*, Editura Eminescu, București, 1973.
- UNGHEANU, Mihai – *Scriitorii de la miezul nopții*, Editura Porto-Franco, Galați 1996.
- UNGUREANU, Cornel, *Contextul operei*, Editura Cartea Românească, București, 1978.
- UNGUREANU, Cornel, *Proza românească de azi*, Editura Cartea Românească, București, 1985.

- VLAD, Ion, *În labirintul lecturii*, Editura Dacia, Cluj, 1999.
- VLAD, Ion, *Lectura prozei*, Editura Cartea Românească, București, 1991.
- VLAD, Ion, *Lectura romanului*, Editura Dacia, Cluj, 1983.
- VLAD, Ion, *Lecturi constructive*, Editura Cartea Românească, București, 1975.
- VLAD, Ion, Robu, Cornel, *Romanul românesc contemporan*, Editura Eminescu, București, 1974.
- VLĂDESCU, Andreea, *Marin Preda sau Triumful conștiinței*, Editura Cartea Românească, București, 1993.
- ZACIU, Mircea, *Scriitori români*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.
- ZANE, Rodica, *Marin Preda – monografie*, Editura Aula, Brașov, 2003.

IV. Referințe critice – literatura franceză

- BALOTĂ, Nicolae, *Literatura franceză – de la Villon la zilele noastre*, Editura Ideea Europeană, București, 2008.
- BARBERIS, Pierre, *Balzac – une mythologie réaliste*, Editions Larousse, Paris, 1971.
- BLIN, Georges, *Stendhal et les problèmes du roman*, Editions José Corti, Paris, 1978.
- BOBOC, Alexandru, *Filosofi contemporani; fenomenologie, hermeneutică și ontologie (de la Brentano și Nietzsche la Heidegger și Sartre)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2006.
- BOSCHETTI, Anna, *Sartre et « Les Temps Modernes »*, Editions de Minuit, Paris, 1985.
- CAMUS, Albert, *Caiete*, Editura Univers, București, 1971.
- CAMUS, Albert, CHAR, René, *Corespondență 1946-1959*, Editura Rao, București, 2011.
- COMTE-SPONVILLE, André, *L'absurde dans le Mythe de Sisyphe*, în *Albert Camus et la philosophie*, P.U.F., Paris, 1997.

- DE BEAUVOIR, Simone, *Puterea vârstei*, Editura Amarcord, Timișoara, 1998.
- DECAUDIN, Michel, LEUWERS, Daniel, *De Zola à Apollinaire*, Editions Flammarion, Paris, 1996.
- ESTRADE, Florence, *Cititorul lui Albert Camus*, Editura Arc, 2008.
- GOCI, Aureliu, *Romane și romancieri în secolul XX*, Editura Fundației PRO, București, 2000.
- GRIGORESCU, Dan, ALEXANDRESCU, Sorin, *Romanul realist în secolul al XIX-lea*, Editura Enciclopedică română, București, 1971.
- HOSSU, Andrei-Iustin, *Existențialismul francez*, Editura Institutul European, Iași, 2006.
- ION, Angela, *La littérature française dans l'espace culturel roumain*, Universitatea din București, București, 1984.
- LASCU, Ioan, *Existențialismul francez*, Editura Universitaria, Craiova, 2005.
- LEONTE, Liviu, *A la recherche du roman moderne. La réception de l'œuvre de Marcel Proust en Roumanie*, Editura Institutul European, Iași, 2006.
- LEPAPE, Pierre, *Le pays de la littérature. Des Serments de Strasbourg à l'enterrement de Sartre*. Editions du Seuil, Paris, 2003.
- LESOT, Adeline, *L'autobiographie. De Montaigne à Nathalie Sarraute*, Editions Hatier, Paris, 1988.
- LIICEANU, Gabriel, *Tragicul; O fenomenologie a limitei și depășirii*, Editura Humanitas, București, 2005.
- LINTVELT, Jaap, *Punctul de vedere. Încercare de tipologie narativă*, Editura Univers, București, 1994.
- MAILLARD, Michel, *Camus*, Editions Nathan, Paris, 1993.
- MANOLESCU, Nicolae, *Teme franceze*, Editura Institutul Cultural Român, București, 2006.
- MAVRODIN, Irina, *Spațiul continuu. Eseuri despre literatura franceză*, Editura Univers, București, 1972.
- MITCHIEVICI, Angelo, *Umbrele paradisului. Scriitori români și francezi în Uniunea Sovietică*. Editura Humanitas, București, 2011.

- MITTERAND, Henri, *L'illusion réaliste : de Balzac à Aragon*, Editions P.U.F., Paris, 1994.
- MITTERAND, Henri, *Le discours du roman*, Editions P.U.F., Paris, 1980.
- MONTANDON, Alain, *Les Formes brèves*, Editions Hachette, Paris, 1972.
- MOUNIER, Emmanuel, *Malraux. Camus. Sartre. Bernanos. L'espoir des désespérés*. Editions du Seuil, Paris, 1970.
- MUNTEANU, Romul, *Introducere în literatura europeană modernă*, Editura Allfa, București, 1996.
- NADEAU, Maurice, *Le roman français depuis la guerre*, Editions Gallimard, Paris, 1963.
- OLIVER, Annie, *Le biographique*, Editions Hatier, Paris, 2001.
- PETRESCU, Liviu, *Romanul condiției umane*, Editura Minerva, București, 1979.
- POPA, Marian, *Realismul*, Editura Tineretului, București, 1969.
- PROUST, Marcel, *Eseuri*, Editura Rao Internațional, București, 2005.
- RADIAN, Sanda, *Corelații între literatura română și literatura universală*, EDP, București, 1977.
- REY, Pierre-Louis, *Le roman et la nouvelle*, Editions Hatier, Paris, 2001.
- ROTILĂ, Viorel, *Tragicul în filozofia existențialistă franceză*, Editura Lumen, Iași, 2009.
- SARTRE, Jean-Paul, *Ființa și neantul. Eseu de ontologie fenomenologică*, Editura Paralela 45, București, 2004.
- SARTRE, Jean-Paul, *Psihologia emoției*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2010.
- STENDHAL, *Le rouge et le noir*, Editura Baudelaire, Paris, 1965.
- STERE, Ernest, *Doctrină și curente în filozofia franceză contemporană*, Editura Junimea, Iași, 1975.
- STERE, Ernest, *Din istoria doctrinelor morale*, Editura Polirom, Iași, 1998.
- THERENTY, Marie-Eve, *Les mouvements littéraires du XIXe et du XXe siècle*, Editions Hatier, Paris, 2001.

ZOLA, Emile, *Le Roman expérimental*, Editura Flammarion, Paris, 1971.

V. Antologii, dicționare, enciclopedii, istorii ale literaturii

ARON, Paul & coll., *Le dictionnaire du littéraire*, Paris, PUF, 2002.

BERTON, Jean-Claude, *Histoire de la littérature et des idées en France au XXe siècle*, Editions Hatier, Paris, 2003.

CHEVALIER, Jean, GHEERBRANT, Alain, *Dicționar de simboluri*, Editura Artemis, București, 1994.

COLLINSON, Diane, *Mic dicționar al filozofiei occidentale*, Editura Nemira, București, 1995.

DUCROT, Oswald și SCHAEFFER, Jean-Marie, *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*, Editura Babel, București, 1996.

HAIM, Gordon, *Dictionary of Existentialism*, Princeton University Press, New Jersey, 1999.

HAMON, Philippe, *Dictionnaire thématique du roman de moeurs*, Presses de la Sorbonne nouvelle, Paris, 2003.

HUGLI, Anton, LUBKE, Poul, (coord.), *Filosofia în secolul XX, vol. I: Fenomenologia, Hermeneutica, Filosofia existenței, Teoria critică*, Editura All Educational, București, 2003.

ION, Angela, coord., *Scriitori francezi*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1987.

ION, Angela, coord., *Histoire de la littérature française*, vol. 2, Editura Didactică și pedagogică, București, 1982.

MANOLESCU, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.

MICU, Dumitru, *Istoria literaturii române. De la creația populară la postmodernism*, Editura Saeculum, București, 2000.

MICU, Dumitru, *Scurtă istorie a literaturii române*, Editura Iriana, București, 1996.

- NEGOIȚESCU, Ion, *Istoria literaturii române*, Editura Minerva, București, 1991.
- PIRU, Alexandru, *Istoria literaturii române de la început până azi*, Editura Univers, București, 1991.
- POP, Ion (coord.), *Dicționar analitic de opere literare românești*, vol. 1-3, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007.
- POPA, Marian, *Dicționar de literatură română contemporană*, Editura Albatros, București, 1971.
- ROY-REVERZY, Éléonore, *Réalisme et Naturalisme. Anthologie*, Editions Flammarion, Paris, 2002.
- RUȘTI, Doina, *Dicționar de teme și simboluri din literatura română*, Editura Polirom, Iași, 2009.
- SASU, Aurel, *Dicționarul biografic al literaturii române*, Editura Paralela 45, București, 2006.
- SIMION, Eugen, (coordonator general), *Dicționarul general al literaturii române*, vol. I-IV, Editura Univers Enciclopedic, București, 2004-2007.
- ZACIU, Mircea, Papahagi, Marian, Sasu, Aurel (coord.), *Dicționarul scriitorilor români*, Editura Albatros, București, 2001.
- *** *Marin Preda*, argument și antologie de Mihai Ungheanu, Editura Eminescu, București, 1976.
- *** *Timpul n-a mai avut răbdare: Marin Preda*, antologie, prefață și tabel cronologic de Eugen Simion, Editura Cartea Românească, București, București, 1981.

VI. Articole

- BÂRNA, Nicolae, „Marin Preda: romanul psihologic rural” în *Caiete critice*, nr. 8-10/2002.
- BOLDEA, Iulian, „Comunismul și tranziția” în *Apostrof*, anul XX, nr. 12 (243), 2009.

- CESEREANU, Ruxandra, „Romanul obsedantului deceniu” în *Steaua*, nr. 10-11, 1994.
- CORNU, Aurora, „Îl iubesc pe Marin Preda viu, mort și până la sfârșitul vieții mele”, articol disponibil la <http://www.jurnalul.ro/special/il-iubesc-pe-marin-preda-viu-mort-si-pana-la-sfarsitul-vietii-mele-555822.htm> consultat la data de 10.03.2012.
- COROIU, Constantin, „Marin Preda și cărțile care crestează sufletul” în *Adevărul literar și artistic*, nr. 731, 24 august, 2004.
- COROIU, Constantin, „Marin Preda și cel mai greu roman al său” în *Adevărul literar și artistic*, nr. 730, 17 august, 2004.
- COSAȘU, Radu, „Preda oportunul” în *Dilema*, nr. 85/1994.
- CRISTEA ENACHE, Daniel, “Pe ce te bazezi, Marin Preda?”, articol disponibil la <http://stiri.rol.ro/daniel-cristea-enache-aventura-unei-constiinte-112408.html>, consultat la data de 25 martie 2012.
- DIACONESCU, Ioana, „Documente: Scriitori în arhiva CNSAS: Marin Preda – Un scriitor cu atitudine ostilă” în *Dosarul Editorul, România literară*, nr. 43, 31 octombrie, 2008.
- DIMISIANU, Gabriel, „Ceva despre disidență și disidenți” în *România literară*, nr. 42, 26 octombrie, 2007.
- DIMISIANU, Gabriel, „Momentul literar 1945-1948 – primul Marin Preda” în *România literară*, nr. 45, 2002.
- DIMISIANU, Gabriel, „Recitind *Imposibila întoarcere*” în *România Literară*, 5 noiembrie, 2010.
- FULGER, Mihai, „*Intrusul*, un valoros roman psihologic” în *Caiete critice*, nr. 8-10/2002.
- HUREZEANU, Damian, „Istoria în opera lui Marin Preda” (I) în *Apostrof*, nr. 2 (237), 2010.
- HUREZEANU, Damian, „Istoria în opera lui Marin Preda” (II) în *Apostrof*, nr. 3 (238), 2010.

- IANCU, Marian, „Marin Preda: Corespondența de tinerețe” în *România literară*, nr. 37, 2004.
- LEONTE, Liviu, „Marin Preda - romanul condiției umane” în *Cronica*, nr. 10, octombrie 1998.
- MANOLESCU, Florin, „Marin Preda într-o formulă nouă” (II) în *Luceafărul*, nr. 2, 1992.
- MANOLESCU, Florin, „Publicistica lui Marin Preda” în *Luceafărul*, nr. 3, 31 ianuarie, 1990.
- MANOLESCU, Nicolae, „Despre proletcultism” în *România literară*, nr. 30, 2001.
- MANOLESCU, Nicolae, „Revizuri - Marin Preda” în *România literară*, nr. 12, 2005.
- MANOLESCU, Nicolae, „O adunare liniștită” în *Ramuri*, nr. 4, 15 aprilie, 1999.
- MANOLESCU, Nicolae, „Un mare pesimist: Marin Preda” în *România literară*, nr. 32, 14-20 august, 2002.
- MACREA-TOMA, Ioana, „Convorbirile cu Marin Preda” în *Vatra*, nr. 1-2/2005.
- MARTIN, Mircea, „Cultura română între comunism și naționalism” în *Revista* 22, 17-23 septembrie, 2002.
- MILCA, Andrei, „Marin Preda – Cel mai nefericit dintre pământeni” în *Caiete critice*, nr. 8-10/2002.
- PALER, Octavian, Digresiuni pe marginea „Cazului Marin Preda” în *Viața românească*, nr. 8-9, 1992.
- PĂUNESCU, Adrian, „Revanșa scriitorului asupra personajelor sale”, în *Luceafărul* nr. 35, 1971.
- PETREU, Marta, „Petrini și fișierul său cu filosofi” în *România literară*, nr. 22, august 1992.
- POP, Sânziana, „Toate amintirile mele sunt de o tandrețe indescriptibilă”, în *Formula AS* nr. 940, 2010.
- PREDA, Sorin, „Elena Preda, soția scriitorului” în *Formula AS* nr. 938, 2010.

- SELEJAN, Ana, „Începuturile literare ale lui Marin Preda” în *Caiete critice*, nr. 8-10/2002.
- SIMION, Eugen, „Marin Preda un moralist din era ticăloșilor” în *Literatorul*, nr. 26-28/1994.
- SIMION, Eugen, „Romanul predist” în *Cultura*, nr. 7 / 25 februarie, 2010.
- SOARE, Oana, „Fericitul risipitor” în *Caiete critice*, nr. 8-10/2002.
- SPIRIDON, Monica, „Conștiință și istorie” în *Luceafărul*, nr. 16, 16 mai, 1990.
- SPIRIDON, Monica, „Doi prozatori față în față cu lumea” în *Luceafărul*, nr. 9, 27 februarie, 1991.
- SPIRIDON, Monica, „Falsa conștiință moromețiană” în *România literară*, nr. 15, 11 aprilie, 1991.
- ȘTEFĂNESCU, Alex, „La o nouă lectură: Marin Preda, Cel mai iubit dintre pământeni”, în *România literară*, nr. 10, 2004.
- TUCHILĂ, Costin, „Jurnalul ca formă de terapie”, articol disponibil la <http://costintuchila.wordpress.com/2009/03/05/marin-preda-%E2%80%93-jurnalul-ca-forma-de-terapie/>, consultat la data de 15 iunie 2012.
- UNGHEANU, Mihai, „Jurnalul regăsit” în *Argeș*, nr. 8 (266), august, 2004.
- ZAMFIR, Mihai, „Cel mai camusian dintre scriitorii români” în *Luceafărul*, nr. 15 și 16, 1980.
- VONCU, Răzvan, „Mărturie despre o generație” în *Contemporanul*, nr. 18, 6 mai, 1999.
- VONCU, Răzvan, „Moromeții și tema prozatorului” în *Literatorul*, nr. 19, 10-17 mai, 1996.

VII. Resurse electronice - Arhivele revistelor

Apostrof: <http://www.revista-apostrof.ro>

România literară: http://www.romlit.ro/arhiva_plus_ro

Observator cultural: http://www.observatorcultural.ro/Arhiva*-archive.html

România culturală:

<http://www.romaniaculturala.ro/articole.php?categorie=polemici&arhiva=1>

Revista culturală: <http://revistacultura.ro/nou/arhiva-pe-numere/>

Convorbiri literare: <http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhivagen.html>

Jurnalul Național: <http://www.jurnalul.ro/cautare/tag/arhiva-jurnalul-10.html#>

Dilema Veche: <http://arhiva.dilemaveche.ro/index.php?cmd=arhiva&s=6>

Clipa : <http://www.revistaclipa.com>

Nord literar : <http://www2.nord-literar.ro>

http://www.lalitterature.com/dsp/dsp_display.asp?NomPage=5_19s_010_realism_e_02_01

<http://www.evene.fr/citations/emile-zola>

<http://www.lagoradesarts.fr/Bonjour-Monsieur-Courbet.html>

http://www.classicitaliani.it/ottocent/balzac_fr.htm

<http://www.alalettre.com/flaubert-oeuvres-bovary-2.php>:

<http://www.etudes-litteraires.com/flaubert-art.php>

<http://www.cahiers-naturalistes.com/pages/ecrans.html>

<http://www.devoir-de-philosophie.com/dissertation-guy-maupassant-ecrit-propos-romancier-son-but-point-nous-raconter-histoire-153463.html>

<http://www.devoir-de-philosophie.com/dissertation-conclus-realistes-talent-devraient-appeler-plutot-des-illusionnistes-guy-maupas-138994.html>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OPOSDRU

UNIVERSITAS
GĂLATIENSIS

Elaborarea acestei teze a fost realizată cu suportul financiar al proiectului POSDRU cod 88/1.5/S/61445 - Eficientizarea activității studenților din cadrul ciclului de studii doctorale EFICIENT.